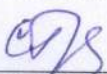

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра психології

Затверджено

На засіданні кафедри психології
філософського факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.)

Завідувач кафедри

проф. Грабовська С.Л.

Силабус з навчальної дисципліни
«Психологія гендеру»,
що викладається в межах ОПП «Психологія»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності 053 «Психологія»

Львів 2021 р.

Силабус курсу
ПСИХОЛОГІЯ ГЕНДЕРУ
2021-2022 навчальний рік

Назва курсу	ПСИХОЛОГІЯ ГЕНДЕРУ
Адреса викладання курсу	м. Львів, вул. Коперніка, 3, кафедра психології
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра психології
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	05 «Соціальні та поведінкові науки»; 053 «Психологія»
Викладач (-і)	ГАПОН НАДІЯ ПАВЛІВНА, доктор філософських наук, професор, професор кафедри психології Львівського національного університету імені Івана Франка
Контактна інформація викладача (-ів)	ел. пошта nadiya.hapon@lnu.edu.ua mob.tel. +380977557682
Консультації по курсу відбуваються	четвер, 11.30-11.50 год.; 16.25- 17.05 (чисельник) (viber, кафедра психології, вул. Коперніка, 3)
Сторінка курсу	http://filos.lnu.edu.ua/department/psycholohiji

Інформація про курс	<p>Курс розроблений для магістрів першого року навчання. Зміст курсу спрямований на поглиблення та розширення знань магістрів про основні поняття гендерної психології через призму психологічних механізмів, закономірностей гендерного розвитку особистості</p>
Коротка анотація курсу	<p>Лекційна частина спецкурсу передбачає огляд, аналіз, оцінку положень гендерної теорії, соціальних ситуацій міжособистісної взаємодії. Практичні заняття орієнтовані на вдосконалення, розвиток основних психологічних умінь студентів, передбачають обговорення та аналіз ними різноманітних ситуацій гендерних взаємин та конфліктів, виконання дослідних завдань, ситуаційних вправ тощо</p>
Мета та цілі курсу	<p>Посилення інтересу до проблематики статі, усвідомлення важливості гендерної методології, значення гендерного аналізу та гендерної освіти.. У результаті вивчення даного курсу студент повинен виробити компетенції:</p> <p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК5. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. ЗК7. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p> <p>СК1. Здатність здійснювати теоретичний, методологічний та емпіричний аналіз актуальних проблем психологічної науки та/або практики. СК3. Здатність обирати і застосувати валідні та надійні методи наукового дослідження та/або доказові методики і техніки практичної діяльності. СК4. Здатність здійснювати практичну діяльність (тренінгову, психотерапевтичну, консультаційну, психодіагностичну та іншу залежно від спеціалізації) з використанням науково верифікованих методів та технік. СК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.</p>
Література для вивчення дисципліни	<p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> Гапон Н. Гендер. Ідентичність. Суб'єктивність: філософські дискусії другої половини ХХ сторіччя. Монографія. – Львів: Видавн. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. – 378 с. Ткалич М.Г. Гендерна психологія: навчальний посібник. – Київ : Академія, 2016. – С. 5-50; 90-130; 200-240. – 256 с. Шевченко З. Словник гендерних термінів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://a-z-

gender.net/ua/slovník-rendernix-terminiv.html

Допоміжна

4. Бем С. Л. Маскулінність-фемінність. Про статеву диференціацію / С. Л. Бем // Незалежний культурологічний часопис «Ї». Маскулінність та фемінність. – 2003. Число 27. – Режим доступу : <http://www.ji.lviv.ua/n27texts/horney1.htm>
5. Берн Ш. Гендерная психология. – СПб. : Прайм- Еврознак, 2004. – С. 99-112. – Режим доступу : <http://www.klex.ru/12b>
6. Бовуар С. де. Друга стаття. У двох томах. – Том 2. / Пер. з фр. Н. Воробйової, П. Воробйова, Я. Собко. – К.: Основи, 1995. – С. 5-15. – 392 с.
7. Вейнингер О. Пол и характер: Принципиальное исследование: Пер. с нем. – Харьков: Фолио, 2016. – С. 3-13.– 480 с.
8. Вулф-Лайт П. Повернути батька додому / Пол Вулф-Лайт // Незалежний культурологічний часопис «Ї». Маскулінність та фемінність. – 2003. Число 27. – Режим доступу : <http://www.ji.lviv.ua/n27texts/povernuty.htm>
9. Гапон Н. Гендерні аспекти ліотарівської наративної програми: сучасна жінка у розповідях / Н. Гапон // Вісник Львівського університету. Серія: Філософські науки. – 2017. – Вип. 19. – С. 56-62.
10. Гапон Н. Фемінність, маскулінність як метафори психотерапевтичних дискурсів/ Н. Гапон // Багатовимірність особистості : психологічний ракурс / [Н. П. Гапон, С. Л. Грабовська, В. А. Гупаловська] за заг. ред.: канд. філос. наук, доц. С. Л. Грабовської, канд. психол. наук, доц. Р. І. Карковської. – Львів : ЛНУ імені І. Франка, 2015.– Львів : ЛНУ імені І. Франка, 2015. – С. 122-142.
11. Гапон Н.П. Мовлення та комунікація у руслі постструктуралістських досліджень гендеру/ Н. Гапон // Вісник Львівського університету. Серія: Психологія. – 2018. – Вип. 2. – С. 3-9.
12. Гапон Н. Розв'язання дилеми громадське/приватне: активізація діяльності українських жіночих організацій / Н. Гапон // Вісник Львівського університету. Серія політико-філософські студії. – 2017. – Вип. 10. – С. 110-114. – Режим доступу до ресурсу : <http://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/02/visnyk10.pdf>
13. Гапон Н. П. Соціальна психологія: навчальний посібник.– Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2008. – С. 200-214. – 366 с. – Режим доступу : <https://helpiks.org/6-13302.html>
14. Гілліган К. Іншим голосом. Психологічна теорія та розвиток жінки. (Уривки з книги) [Електронний ресурс] / Незалежний культурологічний часопис «Ї». Маскулінність та фемінність. – 2003. Число 27. – Режим доступу : <http://www.ji.lviv.ua/n27texts/gilligan.htm>
15. Горні К. Втеча від жіночості. Комплекс чоловічості у жінок очима чоловіків та жінок. [Електронний ресурс] / Незалежний культурологічний часопис «Ї». Маскулінність та фемінність. – 2003. Число 27.

- Режим доступу : <http://www.ji.lviv.ua/n27texts/horney1.htm>
16. Глосарій основних гендерних понять [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://cpk.org.ua/files/gender_glosariy_ponnat.pdf
 17. Глэдьо Б.А., Дилэйни Г.Д. Гендерные различия в восприятии привлекательности мужчин и женщин в барах // Пайнс Э., Маслач К. Практикум по социальной психологии. – СПб.: Питер Ком, 2000. – С.413-430. – Режим доступу : http://psy.knlu.kyiv.ua/wp-content/uploads/2015/10/pains_e_maslach_k_praktikum_po_socialnoi_psihologii.pdf
 18. Кауфман М. Конструювання маскуліності та триада чоловічого насильства / Майкл Кауфман. [Електронний ресурс].] / Незалежний культурологічний часопис «Ї». Маскуліність та фемінність. – 2003. Число 27. – Режим доступу : <https://genderindetail.org.ua/season-topic/genderne-nasilstvo/triada-cholovichogo-nasilstva-134030.html>
 19. Кауфман М., Кіммель М. Чоловіки про фемінізм / Майкл Кауфман, Майкл Кіммель ; пер. О. Любарська. – Київ : Книголав, 2019. – 208 с.
 20. Кон І. Чоловіки, які змінюються у мінливому світі (розділи з книги) [Електронний ресурс] / Незалежний культурологічний часопис «Ї». Маскуліність та фемінність. – 2003. Число 27. – Режим доступу : <http://www.ji.lviv.ua/n27texts/kon.htm>
 21. Коннелл Р. На захист маскуліності [Електронний реурс] / Незалежний культурологічний часопис «Ї». Маскуліність та фемінність. – 2003. Число 27. – Режим доступу : <http://www.ji.lviv.ua/n27texts/horney1.htm>
 22. Крістева Ю. Сили жаху. Есей про відразу[Електронний реурс] / Незалежний культурологічний часопис «Ї». – 2005. Число 37. – Режим доступу : <http://www.ji.lviv.ua/n37texts/37-zmist.htm>
 23. Основи теорії гендеру: юридичні, політологічні, філософські, педагогічні, лінгвістичні та культурологічні засади: монографія / кол. авт.; ред. Л. Р. Наливайко, І. О. Грицай. – Київ : «Хай-Тек Прес», 2018. – 348 с. – Режим доступу: https://er.dduvs.in.ua/bitstream/123456789/4374/1/GENDER_.pdf
 24. Естес К. П. Жінки, що біжать з вовками. Жіночий архетип у міфах та легендах / К.П. Естес. – Київ : [Yakaboo Publishing](http://yakaboo.com.ua), 2019. – С. 104-113. – 496 с.
 25. Фарр С. Гомофобія – джерело сексизму/ Сюзен Фарр [Електронний реурс] / Незалежний культурологічний часопис «Ї». Маскуліність та фемінність. – 2003. Число 27. – Режим доступу : <http://www.ji.lviv.ua/n27texts/farr.htm>
 26. Фройд З. Вступ до психоаналізу. Переклад з німецької: [Петро Тарашук](http://www.psykolog.com.ua). Харків : КСД, 2015. – 480 с.
 27. Фройд З. Психологія сексуальності; пер. укр. Є. В. Тарнавського. – Харків: Фоліо, 2018. – 151с.
 28. Фуко М. Історія сексуальності. Жага пізнання / М. Фуко. – Харків : ОКО, 1997. – Т. 1. – 235 с.

	<p>29. Фуко М. Історія сексуальності. Інструмент насолоди / М. Фуко. – Харків : ОКО, 1999. – Т. 2. – 288 с.</p> <p>30. Фуко М. Історія сексуальності. Плекання себе / М. Фуко. – Харків : ОКО, 2000. – Т. 3. – 264 с.</p> <p>31. Щотка О. П. Гендерна психологія: навчальний посібник. – Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. – С. 18-38. – 358 с. – Режим доступу: –http://gestproject.eu/wp-content/uploads/2019/02/Gender-Psychology-Shchotka.pdf</p> <p>32. Юнг К.-Г. Архетипи і колективне несвідоме; пер. укр. К. Котюк. – Львів : Астролябія, 2018. – 608с.</p> <p>33. Braidotti R. Patterns of Dissonance: A Study of Women and Contemporary Philosophy / R. Braidotti. – Cambridge : Polity Press, 1991. – 326 p.</p> <p>34. Spear A D. Epistemic dimensions of gaslighting: peer-disagreement, self-trust, and epistemic injustice /Andrew D. Spear// Inquiry: An Interdisciplinary Journal of Philosophy. –2019. – P. 1–24. – Режим доступу : 10.1080/0020174X.2019.1610051</p> <p>35. Stoller R. Sex and Gender: On the Development of Masculinity and Femininity. — London: Routledge, 1968. – 400 с. – Режим доступу: https://doi.org/10.4324/9780429479915</p>
Тривалість курсу	120 год.
Обсяг курсу	<p>32 годин аудиторних 3 них 16 годин лекцій 16 годин практичних занять 88 годин самостійної роботи</p>
Очікувані результати навчання	<p>У результаті вивчення даного курсу студент повинен :</p> <p>ПР1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.</p> <p>ПР4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.</p> <p>ПР6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.</p> <p>ПР8. Оцінювати ступінь складності завдань діяльності та приймати рішення про звернення за допомогою або підвищення кваліфікації.</p> <p>ПР9. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.</p>

Формат курсу	Очний/дистанційний
Ключові слова:	Психологія гендеру, маскулінність, фемінність, статево-рольова ідентичність, гендерні стереотипи
Теми	ДОДАТОК (схема курсу)
Підсумковий контроль, форма	Іспит
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисципліни згальної психології, соціальна психологія, психологія особистості.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції презентації дискусії
Необхідні обладнання	мультимедійний пристрій

<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Відповідь на запитання згідно плану заняття 10 балів • Контрольна робота 15 балів • Колоквіум 10 балів • Самостійна робота 10 балів • Конспект літератури 5 балів • іспит балів 50 балів. <p>Підсумкова максимальна кількість балів 100.</p>
<p>Питання до іспиту</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрийте зміст поняття «гендер». 2. Охарактеризуйте поняття стать, роль, ідентичність, маскуліність та фемініність як головні категорії соціалізації. 3. Яку роль займає феміністська ідеологія в гендерних дослідженнях? 4. Назвіть етапи розвитку гендерної теорії. 5. Назвіть сучасні гендерні психологічні школи, їх напрямки досліджень та досягнення. 6. Назвіть методи та методики гендерних досліджень. 7. Охарактеризуйте якісні методи дослідження гендеру 8. Як пояснюють відмінність статей з позицій еволюційної теорії? 9. Які соціально-детерміністські теорії статі ви знаєте? 10. В чому сутність проблеми відмінностей статей в експериментальних дослідженнях? 11. В чому сутність есенціалістського підходу до статі в історії філософії та модерн-науки? 12. Які основні положення Фройда стосовно природи чоловічої та жіночої статі? 13. Якою є концепція жінки у праці "Друга стать" С.де Бовуар? 14. Які основні ідеї захищають представниці феміністського психоаналізу? 15. За що критикують концепцію статі З.Фройда теоретики "жіночих студій" (Л.Ірігарей, Е.Сіксу) та Ю. Крістева? 16. Як розглядає стать в аналітичній психології К.- Г. Юнг? 17. Розкрийте значення понять Аніми та Анімуса як архетипних фігур колективного несвідомого. 18. Якими є соціалізаційні проблеми жінок та чоловіків? 19. Що таке інверсія ролей? 20. У чому сутність гендерної дискримінації та насильства? 21. Чим обумовлені проблеми чоловічих ролей? 22. Як змінюються чоловічої ролі згідно з спостереженнями І. Кона? 23. Які особливості конструювання маскуліності та якою є тріада чоловічого насильства (М. Кімел та

	<p>М. Кауфман)?</p> <ol style="list-style-type: none"> 24. У чому сутність концепції доміантної маскулінності Р. Коннелла? 25. Які особливості батьківської рольової ідентичності в індивідуалістських країнах Заходу? 26. Що таке відповідальне батьківство (П. Вулф-Лайт)? 27. Якими є професійні стереотипи стосовно жінок? 28. Що можна назвати традиційними уявленнями про фемінність? 29. Назвіть переваги та недоліки традиційної жіночої ролі? 30. Що обумовлює маскулінацію жінки? 31. Які, на Вашу думку, особливості сучасної української жінки? 32. Якими є проблеми жіночих ролей? 33. Якими є сучасні негативні зміни жіночих ролей? 34. Які чинники досліджувалися психологами, що впливають на атракційні взаємини? 35. Що таке антиципація взаємодії? 36. Які експерименти з дослідження стереотипу фізичної привабливості ви знаєте? 37. Які гендерні та культурні детермінанти фізичної привабливості? 38. У чому сутність концепції любовних взаємин Р. Стернберга? 39. Як впливає глобалізація та зміни безпосередніх людських взаємин. 40. Які ознаки та причини аб'юзу. 41. Розкрийте поняття гендерної соціалізації, гендерної ролі, гендерної ідентичності. 42. Як відбувається засвоєння статевих ролей через механізми покарання та заохочення? 43. Які є інститути та агенти соціалізації? 44. У чому сутність теорії „категоризації за ознакою статі” (драматургічного інтеракціонізму) І. Гофмана? 45. Яке ваше розуміння статі як ”перформенсу”, маскараду ідентифікацій? 46. У чому сутність концепції «перформенсу статі» Дж. Батлер? 47. Якою є структура, види гендерної ідентичності? 48. Що таке гендерні атитюди та стереотипи? 49. Які бувають соціальні експектації? 50. Назвіть та охарактеризуйте гендерні дисгармонії?
<p>Опитування</p>	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>

ДОДАТОК

Ти ж. / дата / год .	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція , самостійна, дискусія, групова робота)	Матеріали	Література.*** Ресурси в Інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1 2 год	<p>Тема 1: Вступ до гендерної теорії</p> <p>Сутність поняття «гендер». Історія виникнення поняття «гендер». Гендер, роль, ідентичність, маскуліність та фемінність як головні поняття соціалізації. Розвиток гендерної теорії.</p> <p>Підходи, методи дослідження гендерних характеристик особистості. Кількісні підходи в дослідженні гендеру : опитування, тестування, експериментальні та кореляційні дослідження. Опитувальник гендерних ролей С. Бем. Анкета персональних атрибутів (Personal Attributes Questionnaire) (Дж. Спенс, Гелмрайх і Стапп, 1973). Порівняльний аналіз даних, отриманих по опитувальнику С.Бем і гендерних шкал в опитувальниках ММРІ і 16 Рґ. Гендерні шкали методики ПДО. Проблема відмінностей статей в експериментальних дослідженнях. Критика гендерного виміру тестів інтелекту Р. Стернберга.</p> <p>Якісні підходи у дослідженні гендеру. Аналіз візуальних репрезентацій гендера. Аналіз невербальних комунікацій. Дискурс-аналіз. Наративний аналіз. Аналіз особистих спогадів і повсякденних уявлень). Аналіз текстів. Створення гендерного портрету особистості. Малюнковий тест "Людина" в гендерній перспективі аналізу. Методика дослідження</p>	Лекція	Презентація, відеоматеріали	4, 1, 13,2,3,	Опрацювати літературу 5.5 год	1

	гендерних стереотипів у ЗМІ. Врахування позиції дослідника, соціокультурного контексту та додання неоднозначності інтерпретації результатів.					
2 2 год	<p>Тема 1: Вступ до гендерної теорії</p> <p>Запитання для дискусії</p> <p>Що таке гендер та стать?</p> <p>Чи соціальна лють жінок є джерелом змін? Аналізуймо лекцію феміністки на TED-платформі – URL : https://www.ted.com/talks/chimamanda_ngozi_adichie_we_should_all_be_feminists#t-595789</p> <p>Чи усім нам варто бути феміністами? Дискусія після перегляду лекції Ч. Н. Адічі https://www.ted.com/talks/chimamanda_ngozi_adichie_we_should_all_be_feminists?language=uk</p>	Практичне заняття	Дослідні завдання, тест	4, 1, 13,2,3	Опрацювати літературу 5.5 год	2
3 2 год	<p>Тема 2. Гендер та фрейдівський психоаналіз</p> <p>Есенціалістське розуміння статі в психоаналізі З.Фрейда.</p> <p>Есенціалістський підхід (тенденція розглядати жіночий досвід та суб'єктивність як єдині; аналізувати їх за допомогою одного дискурсу та незмінних аналітичних засобів). Передісторія фрейдових поглядів на стать: есенціалістські підходи у філософії та науці (Платон, Арістотель, Кант, Ніцше, Вайнінгер, Ломброзо тощо).</p> <p>Універсалізація Едипового комплексу у фрейдизмі. Едипів комплекс, сутність психоаналітичного поняття. Фрейд про ідентифікацію дитини з батьками як головний механізм засвоєння статевої ролі. Критика Фрейдівського поняття «комплекс Едипа» А. Адлером, К. - Г. Юнгом, В. Райхом та ін.</p> <p>«Позитивний» психоаналіз жінки К. Горні та «етика жіночої турботи» К. Галліган. Значення концептуального підходу Горні: розуміння зв'язку жіночої психічної патології та соціального контексту. Критика Галліган фрейдівського концепту «неповноцінності жіночої моралі».</p>	Лекція	Презентація, відеоматеріали	7,14,15,26,27	Опрацювати літературу 5.5 год	3

4 2 год	<p>Тема 2. Гендер та фрейдівський психоаналіз <i>Запитання для дисусії:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Якою є передісторія фрейдових поглядів на стать: есенціаліські підходи у філософії та науці (Платон, Арістотель, Кант, Ніцше, Вайнінгер, Ломброзо тощо)? 2. Що постулує Фрейд про ідентифікацію дитини з батьками як головний механізм засвоєння статевої ролі? 3. Якими є статеві відмінності лібідозної енергії, розвитку Супер Его чоловіків та жінок у фрейдизмі? 4. Що таке фемінність, маскулінність, андрогінність? <p><i>Дослідні завдання</i></p> <p>Обговорення відео «Жінки та психоаналіз» – Режим доступу до ресурсу: https://www.youtube.com/watch?v=z9I8ngg85-k</p> <p>Обговорення положень статті «Проблематизація статі в психоаналізі» – Режим доступу до ресурсу: http://www.education.gender-az.org/Files/4.6.2rus.pdf</p> <p>Яке Ваше ставлення до думки Ф. Зімбардо, що справжні чоловіки на грані вимирання (обговорення його лекції). – Режим доступу до ресурсу: https://www.ted.com/talks/zimchallenge?language=uk</p> <p>Як уникнути полюсів фемінності-маскулінності у соціалізації дівчаток через відеоігри? (на основі аналізу TED теми: «Чому б не зробити відео ігри для дівчаток?» (Why not make video games for girls?). – Режим доступу до ресурсу: https://www.ted.com/talks/brenda_laurel_on_making_games_for_girls/transcript</p>	Практичне заняття	тест	7,14,15,26,27	Опрацювати літературу 5.5 год	4
5 2 год	<p>Тема 3. Постфрейдівські концепції гендеру. Концепція "другої статі" С. де Бовуар. Аналіз основних положень культової праці: «Друга стать». Вплив праці де Бовуар на французькі феміністичні студії. Витоки студій: М. Фуко (концепція мікрофізики влади), Ж. Лакан (аналіз символічних детермінант дихотомії чоловічого та жіночого в культурі), Ж. Дерріда (деконструкція опозицій чоловічого та жіночого через теорію відмінності).</p>	Лекція	Презентація, відеоматеріали	4,1,12,23,29	Опрацювати літературу 5.5 год	5

	<p>Французькі феміністичні («жіночі») студії. Л. Ірігарей («Стать, яка не є самотньою», «Spesulum іншої жінки», «Етика статевої відмінності»), методологія «жіночого як іншого». Реконструкція фалоцентричної моделі жінки як «іншого» чоловіка. Утвердження структури жіночої суб'єктивності як децентрованої та перформативної. Конструкт «істерички», як симптомальної боротьби за досягнення автономії. Г. Сіксу («Сміх Медузи») про зв'язок між тілом/ сексуальністю та мовою. Тіло, мова, материнство та батьківство в праці Ю. Крістевой («Сили жаху. Есей про відразу»)</p>					
6 2 год	<p>Тема 3. Постфрейдівські концепції гендеру. <i>Запитання для дискусії:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Чи погоджуетесь з думкою С. де Бовуар, що жіноча анатомія є долею. Аргументуйте після перегляду відео. – Режим доступу : https://www.ted.com/talks/alice_dreger_is_anatomy_destiny?language=uk 2. Які основні положення теоретиків статі Г. Сіксу, Л. Ірігарей, Ю. Крістевой? 3. У чому сутність концептуального підходу К. Горні у критиці фрейдівського комплексу Едіпа? <p><i>Дослідні завдання.</i> <i>Варіант 1.</i> Формування налаштованості студента-психолога, для його майбутньої готовності здійснювати експертизу існуючих програм з гендерної освіти молоді. Навести приклади варіантів, різних історій на тему «Сексуальна освіта: стереотипи та реальність». Обговорити у групах.</p>	Практичне заняття	Дослідні завдання, тест	4,1,12,23,29	Опрацювати літературу 5.5 год	6
7 2 год	<p>Тема 4. Стать в юнгіанському психоаналізі К.-Г. Юнг про архетипи. Архетипи Аніми та Анімуса. Значення архетипів для процесу статевої ідентифікації. Концепція андрогінії С. Л. Бем. Застосування юнгіанського концепту андрогінності в теорії гендерних ролей С. Бем. Маскулінність та фемінність у психотерапевтичних концепціях. Плеромотерапія В. Роштадт. Кайноерестичний інстинкт у терії М. Арброза. Жіночі архетипи у міфах та легендах (К. Естес).</p>	Лекція	Презентація, відеоматеріали	10, 1,15,24,32	Опрацювати літературу 5.5 год	7

8 2 год	<p>Тема 4. Стаття в юнгіанському психоаналізі.</p> <p>Питання для дискусії:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. В чому сутність підходу до статі в юнгіанському психоаналізі? 2. Які основні положення Юнга про архетипи Аніми та Анімусу? 3. Яке значення Аніми та Анімуса як архетипних фігур колективного несвідомого? 4. Яким є застосування юнгіанського концепту андрогінності в теорії гендерних ролей С. Бем? 5. Чи формується андрогінність у психотерапевтичних проектах Арброза та Роштад? <p>Дослідні завдання:</p> <p><i>З'ясування відповідності виховання дітей до гендерних уявлень батьків.</i></p> <p>Розв'язання проблемних ситуацій. Мета – з'ясувати відповідність виховання дітей до гендерних уявлень батьків про фемінність та маскуліність. Студенти об'єднуються в групи, чи двійки. Кожна "двійка" має створити проблемну ситуацію спілкування одного з батьків з дитиною, що має нетипову гендерну поведінку (бажання). Наприклад, син вирішив стати вихователем дитячого садочка, стриптиз-дансером у нічному клубі, слюсарем в автосервісі, спортсменом-автогонщиком. Кожен має виконати батьківську ролі та роль дитини.</p>	Практичне заняття	Презентація, відеоматеріали	10, 1,15,24,32	Опрацювати літературу 5.5 год	8
9 2 год	<p>Змістовий модуль 1. СОЦІАЛІЗАЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ ГЕНДЕРУ ЧОЛОВІКІВ.</p> <p>Тема 5. Проблеми чоловічих ролей.</p> <p>Соціалізаційні проблеми гендеру. Статевая категоризація: позитивна інтерпретація поведінки членів власної статевої групи. Фундаментальна помилка атрибуції у пізнанні протилежної статі. Сексизм як негативний стереотип сприйняття особи протилежної статі. Інверсія ролей. Гендерна дискримінація та насильство.</p> <p>Традиційні чоловічі норми (успішності/статусу; фізичної, емоційної, розумової твердості; антижіночності). Похідні недотримання норм: напруження, стрес та внутрішній конфлікт чоловічої особистості. Зміни чоловічої ролі (І. Кон). Конструювання маскуліності та тріада</p>	Лекція	Презентація, відеоматеріали	8,18,19,20,21,31	Опрацювати літературу 5.5 год	9

	<p>чоловічого насильства (М. Кімел та М. Кауфман). Концепція доміантної маскуліності Р. Коннелла.</p> <p>Постмодерна концепція множинної мужності. Соціалізація батьківської ролі ідентичності в індивідуалістських країнах Заходу. Відповідальне батьківство (П. Вулф-Лайт).</p>					
10 2 год	<p>Тема 5. Соціалізаційні проблеми жінок та чоловіків Проблеми чоловічих ролей.</p> <p>Запитання для дискусії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Якими є соціалізаційні проблеми жінок та чоловіків? 2. Що таке інверсія ролей? 3. У чому сутність гендерної дискримінації та насильства? 4. Чим обумовлені проблеми чоловічих ролей? 5. Як змінюються чоловічі ролі згідно з спостереженнями І. Кона? 6. Які особливості конструювання маскуліності та якою є триада чоловічого насильства (М. Кімел та М. Кауфман)? 7. У чому сутність концепції доміантної маскуліності Р. Коннелла? 8. Які особливості батьківської ролі ідентичності в індивідуалістських країнах Заходу? 9. Що таке відповідальне батьківство (П. Вулф-Лайт)? <p>Дослідні завдання:</p> <p><i>Варіант 1.</i> Перегляд відео психолога Ф. Зімбардо. – Режим доступу : https://www.ted.com/talks/zimchallenge#t-134923</p> <p>Обговорення проблеми синдрому соціальної напруженості хлопців. Чому хлопці надають перевагу чоловічій дружбі, ніж дружбі з дівчатами?</p>	Практичне заняття	Дослідні завдання, тест	8,18,19,20,21,319	Опрацювати літературу 5.5 год	10
11 2 год	<p>Тема 6. Проблеми жіночих ролей.</p> <p>Конфлікт материнської та професійної ролі. Професійні стереотипи стосовно жінок ("скляна стеля", надмірної емоційності, інтелектуальної недостатності тощо). Мовна репрезентація гендеру (фемінітиви).</p> <p>Жіночий ейджизм. Проблема відсторонення жінок зрілого віку від соціальних ресурсів.</p>	Лекція	Презентація, відеоматеріали	9,1,12,14,23,31,33	Опрацювати літературу 5.5 год	11

	<p>Сучасні зміни жіночих ролей та суб'єктивності. Маскулінізація (соціальна експансивність, надмірна змагальність за лідерство), крайня фемінізація (пасивність та бажане узалежнення від суб'єктів підтримки) жінки. Нова жіноча суб'єктивність (Р. Брайдотті).</p>					
12 2 год	<p>Тема 6. Проблеми жіночих ролей. Запитання для дискусії: Чим обумовлені сучасні зміни жіночих ролей: маскулінізація (соціальна експансивність, надмірна змагальність за лідерство), крайня фемінізація (пасивність та бажане узалежнення від суб'єктів підтримки)? Що таке інверсія ролей? Чи треба виховувати хоробрість у дівчат? (Дискусія після лекції К. Пола (Режим доступу: https://www.ted.com/talks/caroline_paul_to_raise_brave_girls_encourage_adventure?language=uk)). Чому так мало жінок-лідерок? Аналіз лекції Ш. Сандберг (Режим доступу: https://www.ted.com/talks/sheryl_sandberg_why_we_have_too_few_women_leaders?language=uk)). Дослідні завдання на занятті <i>Варіант 1.</i> Навчальна гра. Мета – з'ясувати вплив гендерної соціалізації у сім'ї. Студентам пропонують згадати історію стосунків чоловіків та жінок у своїй родині за запитаннями.</p>	Практичне заняття	Дослідні завдання, тест	9,1,12,14,23,31,33	Опрацювати літературу 5.5 год	12
13	<p>Тема 7. Гендер: міжособистісна атракція та проблеми аб'юзивних стосунків. Міжособистісна атракція. Поняття атракції, її чинники. Територіальна близькість людей. Антиципація взаємодії. Експерименти з дослідження стереотипу фізичної привабливості. Фізична привабливість та феномен «відповідності зовнішнім даним партнера». Гендерні та культурні детермінанти фізичної привабливості. Концепція любовних взаємин Р. Стернберга. Глобалізація та зміни безпосередніх людських взаємин.</p>	Лекція	Презентація, відеоматеріали	13,17,34	Опрацювати літературу 5.5 год	13

	Аб'юзивні стосунки. Вербальне та фізичне насильство в партнерських відносинах. Особливості чоловічого та жіночого аб'юзу (ознаки, типи, причини).					
14 2 год	<p>Тема 7. Гендер: міжособистісна атракція та проблеми аб'юзивних стосунків</p> <p>Запитання для дискусії</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Які чинники досліджувалися психологами, що впливають на атракційні взаємини? 2. Які гендерні та культурні детермінанти фізичної привабливості? 3. У чому сутність концепція любовних взаємин Р. Стернберга? 4. Які ознаки та причини аб'юзу? 5. Які наслідки змін у соціальних мережах для статі? Джоанна Блейклі про соціальні медія та кінець статі. – Режим доступу : https://www.ted.com/talks/johanna_blakley_social_media_and_the_end_of_gender?language=uk 6. Яке Ваше ставлення до суджень авторки Валарії Каур про любов як революційний соціотерапевтичний проект у соціумі, що опановує соціальну лють? (Див. <i>Kaur V. 3 lessons of revolutionary love in a time of rage</i> https://www.ted.com/talks/valarie_kaur_3_lessons_of_revolutionary_love_in_a_time_of_rage/transcript – Режим доступу : https://www.ted.com/talks/valarie_kaur_3_lessons_of_revolutionary_love_in_a_time_of_rage/transcript) 7.Що цікавого про працю, кохання, материнство Ви збагнули після прослуханого інтерв'ю із суперзіркою тенісу Сереною Вільямс? (Режим доступу : https://www.ted.com/talks/serena_williams_gayle_king_on_tennis_love_and_motherhood?language=uk) <p>Дослідні завдання</p> <p><i>Варіант 1. Тест: упередження /сексизм. Шкала ставлення до жінки</i></p>	Практичне заняття	Дослідні завдання, тест	13,17,34	Опрацювати літературу 5.5 год	14
15 2 год	<p>Тема 8. Гендерні проблеми соціалізації, ідентичності</p> <p>Гендерна соціалізація Соціально-детерміністські теорії статі: теорія соціалізації Т. Парсонса та Р. Бейлса про засвоєння статевих ролей через механізми покарання та заохочення. Інститути та агенти соціалізації. Теорія „категоризації за ознакою статі” (драматургічного інтеракціонізму)</p>	Лекція	Презентація, відеоматеріали	2,25,29,30,31,35	Опрацювати літературу 5.5 год	15

	<p>I. Гофмана. стаття як "перформенс", маскарад ідентифікацій. Концепція «перформенсу статі» Дж. Батлер.</p> <p>Поняття гендерної ідентичності. Структура, види та розвиток гендерної ідентичності. Гендер та сексуальність.</p> <p>Суспільна система поглядів на норми статево-рольового поведіння. Гендерні атиitudini та стереотипи. Соціальні експектації та їх тиск на свідомість людини (осуд, негативні оцінки тощо). Гендерні дисгармонії та стиль життя: гендерно-рольовий інфантилізм; гендерно-рольовий дефіцит; атрофія гендерної ролі.</p>					
16 2 год	<p>Тема 8. Гендерні проблеми соціалізації, ідентичності</p> <p>Контрольні запитання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Гендер і стать: що над чим домінує? 2. Гендер – це соціальний конструкт чи культурне оформлення статі? 3. Сучасні чоловічі та жіночі ролі взаємодоповнюють чи взаємопідмінюють одна одну? 4. Чи потрібний гендерний підхід для аналізу психіки та поведінки тим особам, хто не займається жіночою та чоловічою психологією? <p>Підсумкове дослідне завдання. Дослідження явища "фейсизму". Мета – аналіз вияву явища "фейсизму" у ЗМІ.</p>	Практичне заняття	Дослідні завдання,	2,25,29,30,31,35	Опрацювати літературу 5.5 год	16